

“Els turistes que posen pegues a l'ecotaxa val més que **no venguin**”

Després de tres anys en la política, Fanny Tur, consellera de Cultura i Medi Ambient del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, fa un balanç positiu de la gestió del Pacte de Progrés a les Pitiüses, però reconeix que encara queda feina per fer, entre altres coses, reforçar la presència del català en tot els àmbits i lluitar pel compliment de l'ecotaxa. Això sí, té molt clar que el seu futur no està en la política.

Al preguntar, els periodistes: —“fins i tot aquells que presumeixen de progressistes”, puntualitza— encara continuen preguntant-li com s'ho fa per compaginar la política amb les obligacions familiars. “Segur que no se'ls ocorre preguntar pels fills a un home”, es queixa la consellera. No debades, Fanny Tur, bibliotecària i arxiviera de formació —i de vocació—, forma part d'una generació de dones balears que han deixat la rereguarda per saltar a la primera línia de la política. I això, curiosament, encara crida l'atenció. Actualment, els consells insulars de Mallorca, Menorca, i Eivissa i Formentera són presidits per tres dones. I no només això, sinó que cada vegada hi ha més diputades, més conselleres, més treballadores i més empresàries. Fanny Tur, però, independent i destacada militant ecologista, prefereix concentrar els seus esforços a dotar Eivissa i Formentera d'equipaments culturals, a protegir el patrimoni cultural, a promocionar l'ús del català i a intentar salvar les dues illes amb més pressió urbanística de totes les Balears de la dictadura del ciment.

—Quin moment viuen Eivissa i Formentera, culturalment parlant?

—**Doncs un moment interessant i complicat a la vegada. Interessant perquè estem iniciant moltes iniciatives, i complicat perquè no és fàcil fer-ho en dues illes amb una manca tan dramàtica d'equipaments culturals. Per exemple, en els darrers quinze anys, només s'havia inaugurat una biblioteca d'àmbit insular. I nosaltres, pràcticament, hem hagut de començar de zero. Hem creat una xarxa de bibliote-**

ques, estem fent un gran projecte per a Eivissa que serà el Centre de les Arts, on hi haurà sales d'exposicions, un auditori i una gran biblioteca insular.

—Tantes biblioteques... És una qüestió de deformació professional?

—**Bé, potser sí. Però també crec que és una manera de fer cultura dia a dia, d'habituar la gent a llegir. És cert que una gran biblioteca també fa falta, però si no poses biblioteques als barris, la gent no es mou. Si no van a la biblioteca del costat de casa tampoc no aniran a la gran biblioteca de la ciutat.**

—De totes maneres, pel tipus de turisme que reben les Illes, no deu ser gaire fàcil intentar reorientar el turisme d'Eivissa i Formentera del sol, la platja i les discoteques cap als museus, el patrimoni arqueològic i les reserves naturals.

—**En principi, treballam molt per la gent d'Eivissa i per la gent que ens visita amb ganes de conèixer-nos. Per exemple, hem restaurat el castell, un dels edificis més emblemàtics de la ciutat però que molta gent mai no havia visitat. Intentam que tots siguem conscients de la importància de la nostra riquesa històrica i sobretot intentam que tinguem orgull d'allò que és nostre, perquè moltes vegades ens ha faltat, aquest orgull. Ara bé, canviar el model turístic és una cosa que es veurà a mitjà termini. Molta gent que ve a Eivissa se'n va sense saber que és Patrimoni de la Humanitat i sense saber que té els tresors d'època púnica més importants de la Mediterrània. Podrien ser a Malta i no se n'assabentarien.**

—Segurament, aquest model turístic és més rendible econòmicament que no pas culturalment.

"La llei de paritat és important, tot i que he d'admetre que no m'agraden les quotes. De fet, la igualtat entre homes i dones s'aconseguirà el dia que no faci falta una llei com aquesta".

—És rendible econòmicament a curt termini, però també és veritat que el turisme només de sol i platja en aquests moments no està vigent, o almenys no ho hauria d'estar. El sol i la platja sempre seran un dels nostres màxims atractius, però també és important buscar altres mercats.

—Canviant de tema, què li sembla la reforma de la llei electoral que acaba d'aprovar el Parlament balear i que obliga a respectar la paritat de sexes a les llistes?

—Les dones que som al Consell sempre feim broma als companys dient-los que aquesta llei es fa no per garantir el 50% de les dones, sinó per garantir el 50% dels homes. Bé, ara, parlant seriosament, crec que és important, tot i que he d'admetre que no m'agraden les quotes. La gent ha de ser a les llistes perquè val, no perquè sigui home o dona. De fet, la igualtat s'aconseguirà el dia que no faci falta una llei com aquesta.

—Com a consellera de Cultura, s'apunta al carro dels megacontenidors culturals que tant estan de moda avui dia?

—Simplement per qüestions de territori, les obres faraòniques no són una prioritat per a nosaltres. La nostra fi-

losofia és aprofitar i recuperar edificis antics, com hem fet per exemple amb l'emblemàtic Teatre Pereyra o amb els pocs molins de vent que ens queden. Precisament, en un d'aquests molins s'instal·larà l'any que ve el segon Centre d'Autoaprenentatge del Català.

—De fet, un dels objectius del seu programa electoral era aconseguir que els catalanoparlants i els castellanoparlants tingueren els mateixos drets. S'ha aconseguit alguna cosa en aquest sentit?

—La veritat és que és complicat, sobretot per la realitat social d'Eivissa i Formentera, amb un volum de turistes tan elevat. I no hem d'oblidar que les mesures de normalització lingüística no es veuen a curt termini. La nostra idea és que es pugui viure en català, que en qualsevol àmbit de la societat puguis utilitzar la teva llengua. Però no és fàcil, sobretot perquè encara continuem lluitant perquè no es faci de la llengua una qüestió política.

—Però sí que s'hi fa.

—Desgraciadament sí. El de la llengua no és un tema acceptat unànimement. Sempre hi ha algun partit polític que ho planteja com una amenaça i, el que és pitjor, reclama un bilingüisme

que en realitat només és unidireccional, és a dir, que els catalanoparlants parlin castellà, però no que els castellanoparlants parlin català. I això, en el fons, és utilitzar la llengua per crear fissures.

—Com les que s'han creat amb l'ecotaxa?

—L'ecotaxa funciona bé mentre no es polititzi. És a dir, si quan un turista ve a les Illes i se li explica bé el perquè de l'ecotaxa, no hi ha cap problema. I la veritat, els turistes que posin pegues per un euro, val més que no venguin.

—Però s'han donat casos d'incompliments d'alguns hotels.

—Efectivament, encara que per sort no ho fan tots. Hi ha alguns empresaris que estan fent propaganda contra l'ecotaxa i es dediquen a fer signar un paper a tots els turistes, en contra de l'ecotaxa. A canvi de signar aquest paper, mitjançant el qual el turista cedeix la seva potestat a l'empresari per recórrer l'ecotaxa davant dels tribunals, l'hotel perdona al turista el pagament de l'ecotaxa —que va a càrrec de l'empresari—, i com a recompensa, li dona un val pel valor de l'ecotaxa per gastar-lo al bar de l'hotel.

—I a vostè, no fa gaire, li va passar una cosa semblant.

—Sí, el recepcionista de l'hotel no em va reconèixer i em volia fer signar el paper sense explicar-m'ho. I això és el que fan amb tothom. Utilitzen els turistes com un arma contra l'ecotaxa, i a la vegada, utilitzen l'ecotaxa com una arma contra el Govern del Pacte de Progrés, però jo crec que aquesta és una batalla perduda.

—I també com a arma per justificar la baixada del turisme a Balears.

—Tothom que no vulgui fer demagògia —que en aquest cas se'n fa molt— sap perfectament que la baixada del turisme forma part d'un nivell molt més general.

—Es veu amb preocupació aquest descens generalitzat del turisme?

—És clar, però cal tenir en compte que aquest és un cicle que s'escapa de les mans d'una comunitat autònoma o d'un Consell Insular. Es dona a totes bandes de l'estat, a Catalunya, a tota la costa mediterrània, a Andalusia...

A més a més, a Eivissa concretament, els problemes no són ni el turisme ni l'euro. Mentre a Eivissa no hi hagi més vols i siguin més barats, com passa a les Canàries, i mentre el senyor Francisco Álvarez Cascos no ens doni l'interès general, el turisme anirà sempre malament. A més, si la crisi serveix per replantejar-nos quin model turístic volem i quin tipus de turisme no volem, benvinguda sigui.

—Potser la futura llei de quotes [que fixarà el creixement urbanístic de cada municipi a un màxim de l'1%] ajude a crear un altre tipus de turisme. O potser ja arriba tard?

—Potser sí que arriba tard. S'arriba, per dir-ho d'alguna manera, a salvar els darrers arbres del bosc.

—I per dir-ho d'una altra manera, s'ha arribat al límit?

—Efectivament. Eivissa i Formentera ja no poden suportar més pressió ni des del punt de vista del territori ni del consum energètic.

—I quina és la solució?

—Aplicar les lleis. Quan les infraccions tinguin conseqüències legals o penals, començarem a funcionar com cal. Però quan són els propis ajuntaments —i parlo dels ajuntaments del PP— els que en lloc de defensar els interessos del poble defensen els interessos de les promotores i concedeixen llicències en contra de la llei, és molt difícil.

—Quina és la capacitat de maniobra en tots aquests assumptes dels consells insulars? Quin és el seu pes polític real?

—Això pot semblar molt política-ment correcte, però el cert és que els consells insulars s'han convertit en autèntics governs insulars. En el cas d'Eivissa i Formentera, en tres anys hem duplicat el pressupost del Consell Insular: hem passat de 18 milions d'euros [3.000 milions de pessetes] a 36 [6.000 milions de pessetes]. Però a banda, s'han traspassat moltes competències: agricultura, carreteres, ordenació del territori, benestar social... Tot això, en una legislatura, a més de cultura i patrimoni i altres que ja teníem abans.

—I ara, com es viu la minoria del Pacte de Progrés al Consell Insular després

del cessament de Joan Buades, d'Els Verds?

—Personalment es viu molt malament, perquè ha passat de ser una persona compromesa amb els objectius del Pacte a pactar constantment amb el PP, a deixar-nos en minoria, a votar contra els pressupostos... Fins al 1999, Buades havia estat la bèstia negra del PP, els havia acusat de tot, es veien cada dia als tribunals, i ara resulta que van de la maneta.

—És possible una retrobada pel que fa a les properes eleccions autonòmiques?

—En principi, a àmbit de les Pitiüses, els partits polítics donen per segur que no comptaran amb Els Verds.

—I n'hi tornarà a haver, de pacte, a àmbit de Balears?

—El gran drama de l'esquerra a les Illes és que la divisió ha permès que guanyàs el PP. I estic segura que tots els partits són suficientment responsables per no permetre que per qüestions de partits torni a guanyar la dreta. Crec que hi ha un bon clima perquè hi hagi Pacte.

—Tot i els problemes constants?

—Sempre n'hi ha, de problemes. Són cinc partits que tenen moltes coses en comú però que també tenen les seves diferències. Hi ha ecologistes, nacionalistes, estatalistes..., per dir-ho d'alguna manera.

—Se'n diuen federalistes.

—Tant de bo fossin federalistes. Però bé, a banda d'això crec que hi ha voluntat que el Pacte es torni a repetir.

—Per guanyar?

—Estic convençuda que sí.

—Fins i tot amb Matas com a candidat?

—Una persona que té tants casos oberts, que hauria de ser als jutjats, no crec que guanyi. A més, la situació del PP a les Illes és absolutament lamentable. Que hagin de recórrer a una persona que està imputada en dos escàndols polítics vol dir que realment estan malament.

—I vostè, seguirà com a independent?

—Sí, no em vull afiliar a cap partit.

—Què va ser, doncs, el que la va impulsar a entrar en política?

—En primer lloc, el fet que s'unissin totes les forces d'esquerres. En segon lloc, la il·lusió de participar en un pac-

“El gran drama de l'esquerra a les Illes és que la divisió ha permès que guanyàs el PP. Estic segura que tots els partits són prou responsables per no permetre que torni a guanyar la dreta”

te d'esquerres. I en tercer lloc, el fet que Pilar Costa fos la número 1. A més, supòs que estava en un moment de la meua vida que tenia ganes de canviar.

—Però diu que el seu futur no és la política. Potser és que com a consellera s'ha d'empassar certes coses que mai no acceptaria com a ciutadana compromesa?

—No puc dir que no me n'he empas-sat cap, de tràngol, però el cert és que mai no he acceptat coses amb les quals no estic d'acord.

—Es veu molt diferent la política des de l'activisme ecològic i cultural i des de les pròpies institucions?

—He d'admetre que quan arribes a un govern t'adones que les coses no són tan senzilles, del difícil que és dur endavant qualsevol cosa. Però el meu discurs continua sent el mateix. Algú pot pensar que és coherència i altres diran que és manca de flexibilitat. És clar que en certs temes m'agradaria anar més enllà, però sempre he pensat que abans d'acceptar alguna cosa que traís els meus principis, me n'aniria.

—Als arxius?

—Sí, segur.

Rosanna Melià